

Nemzetközi kapcsolatok története
Birodalmak vonzásában – a Balkán, mint geopolitikai régió

Tematika

Tantárgykód: BTTR4900MA

Kurzus helyszíne, időpontja: H. 14.00–16.00, 406.

Kurzus típusa: Szeminárium (Gyakorlat)

1. A nemzetközi kapcsolatok rendszere – fogalmak, trendek, új megközelítések (New Imperial History, New Diplomatic History, IR Analysis)
2. A háromosztatú geopolitikai tér: a Habsburg Birodalom/Osztrák-Magyar Monarchia, az Orosz Birodalom és az Oszmán Birodalom helye és szerepe a nemzetközi kapcsolatok rendszerében 19–20. században
3. A francia forradalmi és napóleoni háborúk nemzetközi hatásai a balkáni tartományokra – Szerbia, Montenegró és a Hét Sziget Köztársaság
4. A nemzetközi filhellén mozgalom az 1820-as években és a Dunai Fejedelemségek nemzetközi kereskedelembe történő integrációja, a forradalmak kora
5. A Tanzimat hatása az oszmán külpolitikai rendszer változásaira az 1830–1870-es években
6. Az Osztrák-Magyar Monarchia és Bosznia-Hercegovina okkupálása, modernizációja
7. Az önálló balkáni nemzetállamok külkapcsolatai 1878–1913-ig I. (Románia, Szerbia)
8. Az önálló balkáni nemzetállamok külkapcsolatai 1878–1913-ig II. (Bulgária, Görögország)
9. A balkáni államok az első világháborús szövetségi rendszerekben
10. A versailles-i békerendszer hatása a Balkán térségre: birodalmak összeomlása és az utódállamok létrejötte
11. A Balkán, mint geopolitikai színtér: a francia és olasz befolyás kérdése a két világháború közötti időszakban (Albánia, Jugoszlávia, Románia)
12. Görögország és Bulgária a két világháború közötti időszakban
13. A II. világháború és a balkáni hadszíntér

Elérhetőség: schrek.katalin@arts.unideb.hu

Fogadóóra: előzetes megbeszélés szerint a 403/1-es irodában

Debrecen, 2024. szeptember 9.

Dr. Schrek Katalin

Irodalomjegyzék

- A Balkán és a keleti kérdés a nagyhatalmi politikában (Szerk.) Árvay Viktor, Bodnár Erzsébet, Demeter Gábor. Bp., 2005.
- A Balkán-háborúk és a nagyhatalmak: Rigómezőtől Koszovóig. Történeti és politológiai előadások. (Szerk.) Krausz Tamás. Bp., 1999.
- Ádám Magda: A kisantant: 1920–1938. Bp., 1981.
- Arı, Bülent: Early Ottoman Diplomacy: Ad Hoc Period. In: A. Nuri Yurdurev (szerk.): *Ottoman Diplomacy – Conventional or Unconventional?* John Hopkins Press, New York, 2004. 36–66.
- Balogh Ádám: A nacionalizmus szerepe a görög külpolitikai gondolkodásban 1897–1912. PhD disszertáció. Szeged, 2006.
- Balogh Ádám: Fejezetek Görögország újkori történetéből: (a szabadságharcról napjainkig). Szeged, 2013.
- Bárány Attila – Barta Róbert – Györkös Attila – Pósán László – Schrek Katalin – Takács Levente: Nemzetközi kapcsolatok története. Debrecen, 2020.
- Bence László: Bosznia és Hercegovina okkupációja 1878-ban, Bp., 1987.
- Bóka Éva: Európa és az Oszmán Birodalom a XVI–XVII. században. Bp., 2004.
- Csatári Dániel: Románia története a XIX–XX. században. Bp., 1987.
- Demeter Gábor: A Balkán és az Oszmán Birodalom: társadalmi és gazdasági átalakulások a 18. század végétől a 20. század közepéig. Budapest, MTA. Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet, 2014–2016. I–III. kötet.
- Demeter Gábor: Kisállami törekvések és nagyhatalmi érdekek a Balkán-háborúk idején (1912–1913), Bp., 2007.
- Gazdasági partnerségek és államközi kapcsolatok 1878–1813 között
- Halász Iván: Diplomácia és diplomaták. Bp., 2010.
- Henry Kissinger: Diplomácia. Bp. 1996.
- Hornyák Árpád: A Balkán-összefogás gondolatának történeti fejlődése a 19. század második és a 20. század első felében. Limes: tudományos szemle, 2008. (21. évf.) 4. sz.
- Hrisztoforosz, Athanasziu: Az újkori Görögország története. Bp., 1994.
- Jelavich, B.: A Balkán története. II. Bp., 1996.

- Kármán Gábor: Szuverenitás és reprezentáció: Erdély a Porta 17. századi diplomáciai rendszerében. In: Korall Társadalomtörténeti Folyóirat (13. évf.) 48. sz. 33–61.
- Kelet-európai sorsfordulók : tanulmányok a 80 éves Palotás Emil tiszteletére. Szerk. Juhász József. Bp., 2016.
- Kerekes Dóra: Híd Kelet és Nyugat között. Aetas, 2016/3. 5–22.
- Kiss J. László: Változó utak a külpolitika elméletében és elemzésében. Bp., 2009.
- Koszev, D. – Hrisztov, H. – Angelov, D.: Bulgária története, Bp., 1971.
- Koszev, D. – Hrisztov, H. – Angelov, D.: Bulgária története, Bp., 1971.
- Magyarország és a Balkán a XX. században. Tanulmányok. (Szerk.)A. Sajti Enikő. Szeged, 2011.
- Majoros István: A külpolitika természetéhez. Világtörténet, 1997. (19. évf.) tavasz/nyár. 9–13.
- Margaret MacMillan: Béketeremtők. Az 1919-es párizsi békekonferencia. Bp. 2005.
- Matuz József: Az Oszmán Birodalom története, Bp., 1990.
- Mazower, Mark: A Balkán, Bp., 2004.
- Niederhauser Emil: Forrongó félsziget: a Balkán a XIX–XX. században. Budapest, Kossuth Könyvkiadó., 1972.
- Ormos Mária–Majoros István: Európa a nemzetközi küzdőtéren. Bp. 1998.
- Palotás Emil: A balkán-kérdés az osztrák-magyar és az orosz diplomáciában a XIX. század végén. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1972.
- Palotás Emil: Kelet-Európa története a 20. század első felében. Bp., 2003.
- Palotás Emil: Okkupáció – annexió, 1878–1908. História, 1995. (17. évf.) 1. sz.
- Pap Norbert: A Balkán "kis" politikai földrajza. Pécs, 2007.
- Pillantás a Balkánra: interdiszciplináris tanulmányok a XX. századi Balkán-félszigetről. (Szerk.) Schuller Balázs – Soksevits Dénes. Pécs, 2007.
- Politis, Janis: Az újkori Görögország története. Bp., 1966.
- Réti György: Albánia sorsfordulói, Bp., 2000.
- Rubin Péter: A diplomaták hétköznapjai. Bp., 1974.
- Schrek Katalin: A keleti kérdés válságainak kezelése az angol–orosz kapcsolatok viszonyrendszerében. Pécs, 2020.
- Soksevits Dénes – Szilágyi Imre – Szilágyi Károly: Déli szomszédaink története, Bp., 1999.
- Szász Erzsébet: A Hét Sziget Köztársaság és Kapodisztriász. Szeged, 1995.